

FRA sajtóközlemény
Bécs, 2021. június 10.

A Covid19 utáni, jogokon alapuló helyreállítás útján

A Covid19-világjárvány a társadalom egészében rávilágított az egészséghez, oktatáshoz, foglalkoztatáshoz és szociális védelemhez való alapvető jogok tiszteletben tartása terén tapasztalható hiányosságokra. Az FRA 2021. évi alapjogi jelentése körüljárja a világjárvány jogokra gyakorolt, széles körű hatásait, és javaslatokat tesz arra nézve, hogyan lehetne legjobban kezelni a növekvő egyenlőtlenségeket és a társadalmi kohéziót érő fenyegetéseket.

„A Covid19 az egész Unióban próbára tette az alapjogi védelmi rendszerek szilárdságát – nyilatkozta az FRA igazgatója, [Michael O’Flaherty](#). – A kormányoknak tartós struktúrákat kell bevezetniük az egyenlőtlenség, rasszizmus és kirekesztés kezelésére. Befogadó társadalmak építése csak a jogokon alapuló kormányzati hozzáállás segítségével lehetséges.”

Az FRA [2021. évi alapjogi jelentése](#) az emberi jogok védelmével kapcsolatban az elmúlt év során az EU-ban elért előrelépéseket és a tapasztalt hiányosságokat ismerteti. A [Középpontban a koronavírus fejezete](#) áttekinti, milyen alapjogi hatással volt a világjárvány az emberek mindennapi életére, különösen a kiszolgáltatott csoportokra, például az idősekre, a fogyatékosokkal élőkre, a romákra és a migránsokra.

A továbbiakban a kormányoknak konzultálniuk kell a nemzeti emberi jogi szervekkel, hogy felmérjék a közegészségügyi intézkedéseik alapvető jogokra gyakorolt hatásait. Emellett:

- fokozniuk kell az oktatási, egészségügyi és szociális támogató szolgálatok rugalmasságát, hogy minden igénynek eleget tudjanak tenni;
- digitális megoldásokat kell elfogadniuk, át kell hidalniuk a digitális szakadékot és kezelni a dezinformációt;
- figyelniük kell a veszélyeztetett csoportokra, például a gondozás alatt állókra, a fogvatartottakra vagy a hajléktalanokra;
- biztosítaniuk kell a vakcinákhoz való méltányos és egyenlő hozzáférést.

A 2020. év kiemelt kérdései között szerepeltek még:

- **Rasszizmus** – a világjárvány felerősítette a hátrányos megkülönböztetést, a kisebbségekkel, különösen a bevándorló háttérrel rendelkezőkkel és romákkal szembeni gyűlölet-bűncselekményeket és gyűlöletbeszédet. A Black Lives Matter mozgalom és az [EU legelső, rasszizmus elleni cselekvési terve](#) ugyanakkor mozgósította a rasszizmus kezelésére irányuló európai erőfeszítéseket. Az uniós országoknak fokozott erőfeszítésekkel kell fellépniük a rasszizmus ellen nemzeti cselekvési tervekkel, a gyűlölet-bűncselekmények szankcionálásával, az áldozatok támogatásával és a megkülönböztető, etnikai alapú rendőrségi profilalkotás elkerülésével.
- **Migráció** – az EU-ban továbbra is problémás az alapvető jogok tiszteletben tartása a határokon. Számos migráns a tengeren lelte halálát, mások a szárazföldi határokon szembesültek erőszakkal, ahonnan visszafordították őket vagy túlszűfolt befogadó állomásra kerültek. A javasolt uniós migrációs és menekültügyi paktummal összhangban az uniós országoknak hatékony és független ellenőrzést kell folytatniuk, hogy fellépjenek a határokon történő jogsértésekkel szemben. A befogadó állomásokon pedig gondoskodniuk kell a megfelelő létesítményekről.
- **Gyermekjogok** – a világjárvány sok gyermeknek okozott szenvedést, különösen a gazdaságilag vagy szociálisan hátrányos helyzetű csoportokból. A távoktatást internet-hozzáférés vagy számítógép nélkül nehéz volt megoldani. A lezárás és a karantén alatt a gyermekbántalmazás is gyakoribb lett. Az EU-nak a jövőbeni [európai gyermekgarancia](#) keretében támogatnia kell a világjárvány által legsúlyosabban érintett területeket és csoportokat megcélzó kezdeményezéseket. Az uniós országoknak minden gyermek számára biztosítaniuk kell az oktatáshoz való egyenlő hozzáférést és a bántalmazással szembeni védelmet.

A jelentés összefoglalja és elemzi az EU-ban 2020 folyamán az emberi jogok területén elért jelentősebb előrelépéseket. [Cselekvési javaslatokat](#) fogalmaz meg a következőkkel kapcsolatban: az Európai Unió Alapjogi Chartája és annak tagállamok általi alkalmazása; egyenlőség és megkülönböztetésmentesség; rasszizmus és az ahhoz kapcsolódó intolerancia; a romák befogadása és egyenlősége; menekültügy, határok és migráció; információs társadalom, a magánélet védelme és az adatvédelem; a gyermekek jogai; az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés; és a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezmény (CRPD) végrehajtása.

További információ az alábbi elérhetőségeken kérhető: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 653